Úvod do témy „posledné časy“ – 1. časť

written by Drahoslav Vajda | 1. marca 2026

Eschatológia (pojem z gréčtiny) je teológia o *posledných časoch* (poslednej dobe).[A)] Je to štúdium toho, čo Písmo hovorí o posledných časoch, či o konci vekov. Zaoberá sa udalosťami, ktoré majú dôsledok alebo dopad na budúcnosť jednotlivcov alebo celých národov. Biblia jasne a podrobne učí o budúcich veciach a udalostiach, takže každý jeden človek si môže byť istý tým, čo ho čaká v budúcnosti.

Biblické spisy predkladajú históriu ľudstva ako priamočiary pohyb k určenému cieľu. Boh riadi dejiny ľudstva smerom k naplneniu konečného zámeru, ktorý má so svojim stvorenstvom. Biblická eschatológia vysvetľuje udalosti vyvrcholenia celosvetových dejín, ku ktorému smerujú všetky vykupiteľské Božie činy v histórii stvorenstva.

V eschatológii sa hovorí o veciach, ktoré sú vecami budúcnosti, ale patria aj do súčasného biblického pohľadu a reality prítomnej doby. Sú nimi hlavne: ospravedlnenie, spasenie, stav medzi smrťou a vzkriesením, vzkriesenie k životu, vyvolanie k súdu, druhý príchod Pána, vychvátenie Cirkvi, tisícročné kráľovstvo Krista a večný život v novom Jeruzaleme.

Na budúce veci sa môžeme dívať z rôznych uhlov pohľadu. Napríklad, z pohľadu udalosti odohrávajúcich sa s jednotlivcom, s celým národom/národmi (Izraelom, Cirkvou, pohanskými národmi), alebo s celým stvoreným svetom.

Starozákonný pohľad na posledné časy

Charakteristickou črtou viery Izraela bol pohľad do budúcna. História Izraela sa datuje od okamžiku, keď Hospodin (Jahve) povolal Abraháma (1. Mojžišova 12:1-3) a zasľúbil mu zem. Zasľúbenie dané Abrahámovi v plnom eschatologickom význame ukazujúce na konečný cieľ zámerov Hospodina s ľudstvom, sa stáva známym až cez prorocké zvesti. „Deň Hospodinov“ (a synonymické výrazy) poukazuje na budúcu historickú udalosť, keď Hospodin rozhodujúcim spôsobom zasiahne ako Sudca a Spasiteľ. Nie vždy tento výraz u starozákonných prorokoch má eschatologický význam – význam je určený kontextom. V ich proroctvách však zreteľné vystupuje oznam konečného definitívneho riešenia histórie národov: bude to deň *večného súdu*, po ktorom Hospodin zriadi nekončiacu sa dobu života spasených. S eschatologickou dobou sa v proroctvách často spája dávidovský kráľ, ktorý sa ako Boží zástupca ujme vlády v Izraeli a podľa niektorých prorokov aj vlády v ostávajúcich národoch (Izaiáš 49:6).

Novozákonný pohľad na posledné časy

Novozákonný pohľad na budúcu dobu vyplýva zo zjaveného poznania, že Boh prítomným a súčasne aj eschatologickým spôsobom jednal v Ježišovi Kristovi, pričom vyvrcholenie jeho služby a diela je umiestnené do budúcnosti. V novozákonných spisoch nachádzame „už“ naplnené, ako aj „ešte nie“ naplnené zasľúbenia. Niektoré zasľúbenia sú už naplnené a naplnenie ostatných očakávame.

Keď študujeme Božie vykupiteľské dielo, treba zachovať jednotu medzi minulosťou, prítomnosťou a budúcnosťou. Teda jednotu medzi „už“ a „ešte nie“. Nádej spasených dívajúca sa do budúcnosti, vychádza z Kristovho vykupiteľského diela už uskutočneného v histórii.

Očakávaný úžitok zo štúdia „posledných časov“ a „posledných vecí“

Najprv upriamime pozornosť na verše Židom 6:1-2, v ktorých je vymenovaných šesť základných učení biblickej viery. Posledné dve: *zmŕtvychvstanie mŕtvych* a *večný súd*, sú učenia týkajúce sa priamo budúcich vecí. Je preto vecou autorít jednotlivých zborov, aby dbali o to, aby novo obrátení boli všetkými šiestimi učeniami vyučení hneď na začiatku života spasiteľnej viery.

Štúdium a poznanie budúcich vecí má pre človeka a pre nové stvorenie v Kristovi zvlášť, viacnásobný význam. Prinajmenšom prináša nasledovný úžitok:

a) Prináša radosť a pokoj uprostred súženia (2. Korintským 4:17)

b) Podnecuje k svätému životu (1. Jánov 3:3)

c) Ako aj celé Písmo, vedie nás to ku konaniu dobrých skutkov (2. Timotejovi 3:17)

d) Dozvedáme sa pravdu, čo bude s nami po fyzickej smrti (2. Korintským 5:8)

e) Dozvedáme sa pravdu o konci dejín ľudstva a sveta (Kniha Zjavenie Jána)

f) Prináša dôkazy o spoľahlivosti celého Písma, lebo sa napĺňajú všetky proroctva predpovedané prostredníctvo starozákonných i novozákonných prorokov

g) Povzbudzuje nás v uctievaní Boha, ktorý vládne nad všetkým a dosiahne v dejinách ľudstva a celého stvorenstva uplatnenie svojej vôle.

Základné témy (učenia) eschatológie

Za základné témy, či učenia eschatológie sa počítajú nasledovné tri: *amilenializmus, postmilenializmus* a *premilenializmus*. Určujúcim faktorom pre takéto rozčlenenie budúcnosti je otázka umiestnenia tisícročného kraľovania Ježiša Krista a jeho svätých na časovej osi.

Tisícročným kráľovstvom či *miléniom* je pomenovaná doba „tisíc rokov“, o ktorej je reč v Zjavení 20:1-7. Satan bude v tej dobe spútaný a uväznený a vzkriesení svätí budú s Kristom na zemi vládnuť tisíc rokov (Zjavenie 20:4).

Toto obdobie je označované ako „milénium“ podľa latinských výrazov „mille“, čo znamená „tisíc“ a „annum“, čo znamená „rok“. *Milénium* je teda pomenovanie tohto tisícročného obdobia. Napriek tomu, že text Písma jasne hovorí o tisíc rokoch, vznikli vyššie menované tri učenia. Uvedieme ich stručnú charakteristiku.

Amilenializmus

Amilenializmus tvrdí, že milénium zo Zjavenia 20:1-7 sa naplňuje duchovne v prítomnej dobe, v dobe medzi prvým a druhým príchodom Pána Ježiša Krista a nijako nesúvisí s reálnymi tisíc rokmi. Stúpenci amilenializmu nehovoria, že žiadne milénium nebude, ale naopak. Hovoria, že *tisícročná vláda Krista a jeho svätých* sa deje už teraz. Tisícročné kráľovstvo je niečo, čo sa odohráva už v súčasnosti.

Pre amilenialistov je Satan spútaný už v tomto veku v zmysle, že bol Kristom porazený na kríži a nemôže zabrániť šíreniu evanjelia medzi národmi. A Boží svätí vládnu s Kristom v súčasnosti. Táto éra tisícročného kráľovstva skončí opätovným príchodom Ježiša Krista na zem. V tej dobe dôjde k jednému všeobecnému vzkrieseniu mŕtvych a jednému všeobecnému súdu spravodlivých a bezbožných a po tomto začnú veci patriace k večnosti.

Amilenializmus diskvalifikuje sám seba. Je v rozpore z viacerými výpoveďami Písma.

Postmilenializmus

Postmilenializmus podobne ako *amilenializmus* tvrdí, že tisícročné kráľovstvo zo Zjavenia 20, ktoré tiež nevidí ako „jednych tisíc rokov“, sa odohrá medzi dvoma Kristovými príchodmi. Kristus vláde z neba, Svätým Duchom požehnané šírenie evanjelia a Božie kráľovstvo začínajú z mála, budú však postupne narastať, šíriť sa a vo svete nadobudnú dominujúci vplyv. Nielenže bude spasená väčšina ľudí, ale budú premenené všetky oblasti ľudskej spoločnosti. Svet bude prežívať zlatú éru pokoja, prosperity a požehnania. Po dlhom období kresťanského formovania sveta všetko toto úsilie vyústi k druhému príchodu Ježiša z neba na zem. Ježiš vzkriesi mŕtvych a bude súdiť všetkých ľudí – spravodlivých aj bezbožných.

Postmilenializmus vykladá zviazania Satana a vládu svätých ako niečo, čo sa odohráva už v súčasnosti. Na rozdiel od amilenializmu postmilenializmus toto „milénium“ považuje za niečo, čo v konečnom dôsledku zmení svet pre Krista. Božie kráľovstvo začína skutočnosťou vykúpenia, presiakne stvorenie a privedie ho do súladu s Božími spravodlivými požiadavkami.

Postmilenializmus rovnako ako amilenializmu zamietame pre jeho nezhody s Písmom. Okrem iných, ich hlavným omylom je tvrdenie, že Ježišovo tisícročné kráľovstvo a premena spoločnosti a stvorenstva prebehnú ešte pred Ježišovym druhým príchodom.

Biblia ani v náznakoch nepoukazuje, že svet sa bude meniť na „kresťanský“ ešte pred Ježišovým príchodom. Biblia určite neučí, že svet smeruje do zlatého veku kresťanstva ešte pred jeho príchodom, ale učí o zhoršujúcom sa stave sveta a ľudskej spoločnosti. Aj keď základom pre hodnotenie stavu sveta je Písmo a nie skúsenosť, nemôžeme prehliadnuť fakt, že dve tisíc rokov

existencie cirkvi neprinieslo nič, čo by bolo podobné na *zlatú kresťanskú dobu*.

Premilenializmus

Premilenializmus sleduje časovú postupnosť udalostí Knihy Zjavenia Jána a tvrdí, že kráľovstvo zo Zjavenia 20:1-6 nastane až po druhom príchode Krista, ktorý je popísaný v Zjavení 19:11-21, ale ešte pred udalosťami opísanými v Zjavení 20:7-22:5. Ježiš sa teda vráti *pre(d) miléniom*, preto *premilenializmus*. Tisícročné kráľovstvo je preto vecou budúcnosti. Bude ustanovené na zemi a až za Ježišovej fyzickej prítomnosti na nej. Je vecou budúcnosti v tom zmysle, že započne až potom, ako Pán Ježiš zostúpi na zem a bude tu už trvale prítomný. Teraz je stál ešte v nebi po pravici Otca. Veríme, že toto kráľovstvo bude trvať doslovných tisíc rokov.

Premilenializmus tiež učí, že prvé a druhé vzkriesenie sú od seba vzdialené o tisíc rokov (Zjavenie 20:4-5). Toľko stručná charakteristika troch základných učení eschastológie.

Poznámky na záver

Pri štúdiu budúcich časov a vecí je obzvlášť dôležité striktne sa pridŕžať Písma a nepre-kročiť hranicu stanovenú jeho zjavením. Pritom sú veci, ktoré síce Písmo oznamuje, ale v súčasnej dobe ešte nie sú odkryté, Svätý Duch ich ešte neodhaľuje.

Čo sa týka eschatológie, som zástancom učenia *premilenializmu*. Z toho dôvodu *premilenializmus* je rámcom, v ktorom sú posledné veci v článkoch na stránke *Slova viery* predkladané.

Poznámky

A) Vysvetlenie slova exegéza (hľadaj pod: ex-)

Prechod na úvodnú stránku – Úvod

Prechod na 2. časť

Prechod na Najnovšie články na stránke

Umiestnené: 19. 2. 2025